

EU zou Roundup voorlopig moeten verbieden

Glyfosaat, de werkzame stof in Roundup, hoort niet in voedingsmiddelen thuis, maar zit daar wel in. En dat blijft zo, omdat minister Kamp het gebruik daarvan voor tien jaar wil goedkeuren. Dat besluit is echter gebaseerd op een onjuist advies, betoogt Bertus Buizer.

Opinie

Bertus Buizer

De ophef over fipronil in eieren kost misschien tientallen pluimveehouders de kop. Maar de ophef over glyfosaat treft boeren niet, terwijl het middel in allerlei voedingsmiddelen zit. Toch wil minister Henk Kamp instemmen met het verlengen van de toelating van glyfosaat. Kort nadat onlangs ophef ontstond over het feit dat het verboden gif fipronil in eieren voorkwam, werd de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) door de maatschappij en de politiek flink op de korrel genomen. Vanwege dit fipronil-schandaal werden maar liefst 2,5 miljoen kippen geruimd ten behoeve van de voedselveiligheid.

Naar verluidt is er echter nog niemand ziek geworden van fipronil in eieren. Maar de ophef kost tientallen pluimveehouders waarschijnlijk de kop.

De ophef die er al jaren is over glyfosaat kostte tot nu toe geen enkele boer de kop. Fipronil hoort natuurlijk niet in eieren en kippenvlees te zitten. Maar ook glyfosaat hoort niet in voedingsmiddelen thuis. Toch zit het al jaren in urine van melkkoeien, in de bodem, in moedermelk en andere babyvoeding, in brood, honing en bier. Ook in hoeveelheden die de Europese norm overschrijden.

Tien jaar

Op 11 september 2017 schreef minister Henk Kamp (VVD) in een brief aan de Tweede Kamer dat hij in de lijn van het advies van het College voor toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) voornemens is in te stemmen met

het voorstel van de Europese Commissie om de goedkeuring van glyfosaat met een periode van tien jaar te verlengen.

Dat is nog zuinig van minister Kamp, want het Ctgb wil ook wel tot vijftien jaar gaan. De reden die het Ctgb noemt en die door de minister in zijn Kamerbrief prominent wordt aangehaald is: veilig gebruik van glyfosaat is mogelijk. Dat is heel misleidend. Want het lijkt nu of glyfosaat niet schadelijk is voor de gezondheid omdat het 'gebruik' oftewel de 'toepassing' best veilig kan (met vochtwerende handschoenen en overall, lekdichte laarzen, spuitvrije zone, enzovoort).

Het Ctgb kan beter weten, maar loopt kennelijk liever achter de feiten aan. Het Ctgb heeft op 15 augustus 2017 dan ook gewoon weer hetzelfde advies bij de minister neergelegd dat zij anderhalf jaar geleden (in februari 2016) ook al aan Economische Zaken had uitgebracht. Nu heet het een update van dat oude advies.

Het Ctgb vermeldt er nu bijvoorbeeld ook bij dat er geen gebruik is gemaakt van de informatie die beschikbaar is in de 'Monsanto papers'. Oei! Die documenten hebben aan het licht gebracht dat Monsanto in het geheim Europese wetenschappers heeft beïnvloed die betrokken zijn bij de beoordeling van glyfosaat. Monsanto wilde daarmee bereiken dat glyfosaat niet-kankerverwekkend werd verklaard.

Onlangs werd door TestBiotech, een onafhankelijk wetenschappelijk instituut in Duitsland, zelfs wereldkundig gemaakt dat er sterke vermoedens bestaan dat Monsanto betalingen heeft verricht aan een toonaangevende deskundige bij de Europese autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA). De EFSA is een van de instanties waarvan het Ctgb de beoordelingsresultaten ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen

Activisten demonstreerden in juli dit jaar bij een vergadering van de Europese Unie in Brussel tegen het gebruik van glyfosaat. Foto: AFP

Melkveehouders doen er goed aan om zich los te maken van de afhankelijkheid van Roundup

en biociden volgt bij haar advies aan de minister. De EFSA ontkent, maar toont nu wel enige interesse voor nader onderzoek.

Alsof het de gewoonste zaak van de wereld is, laat het Ctgb die nieuwe waarnemingen, inzichten en sterke vermoedens van beïnvloeding door Monsanto die in 2017 wereldkundig zijn gemaakt geheel buiten beschouwing. Het adviseert

ook geen enkele vorm van diepgaand onafhankelijk onderzoek naar de waarnemingen en vermoedens van deze frauduleuze praktijken.

Giftig

Het zou volgens mij beter zijn als Kamp het voorbeeld volgt van Frankrijk, dat vanwege de onzekerheid over de toekomst van veelgebruikte producten zoals Monsanto's Roundup in de Europese Unie tegen verlenging stemt. Er is inmiddels ook wetenschappelijk aangetoond, dat door glyfosaat kanker en tumoren kunnen ontstaan bij muizen en ratten. En in Roundup zitten bovendien hulpstoffen die vele malen giftiger zijn dan de werkzame stof glyfosaat, zo blijkt uit een Frans wetenschappelijk onderzoek.

Als de EFSA, het Europees Chemische Agentschap (ECHA) en het Ctgb aan de uitkomsten van die wetenschappelijke studies twijfelen, laat ze dan dezelfde onderzoeken op exact dezelfde wijze maar dan door andere onafhankelijke wetenschappers herhalen. Hangende dergelijk nader onderzoek, zou er een EU-moratorium moeten komen op het gebruik van Roundup.

Melkveehouders doen er goed aan om zich los te maken van de afhankelijkheid van Roundup. Dat kan helpen voor een goede kwaliteit kruidenrijk blijvend grasland en van de bodem. Akkerbouwers kunnen met een goede rassenkeuze, een goed zaaibed en het juiste zaaitijdstip ongelijke rijping in graanwassen tegengaan in plaats van met bespuitingen met Roundup.

Groenbemers zijn goede bodembedekkers en maken daardoor toepassing van Roundup eveneens overbodig. Veel boeren in Nederland zijn al ver gevorderd met de verduurzaming van hun bedrijf. Het Ctgb zou daarbij pro-actief moeten zijn, bijvoorbeeld door de toelating van groene middelen eenvoudiger en goedkoper te maken.

Nu de NVWA vanwege de fipronil kwestie flink op de korrel is genomen door de maatschappij en de politiek, mag het Ctgb in de kwestie glyfosaat niet de dans ontspringen. Dit college moet eens flink op de schop.

Bertus Buizer is eigenaar van Buizer Advies, een adviesbureau voor duurzame landbouw in Leeuwarden